ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lietas Nr.A420307118
Lietas arhīva Nr.AA43-0460-20/13
ECLI:LV:ADAT:2020:0420.A420307118.9.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020.gada 20.aprīlī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Sanita Kanenberga,
tiesneses Diāna Makarova un Indra Meldere

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Maksātnespējas kontroles dienesta 2018.gada 25.oktobra lēmuma Nr.1-11/2018/367 atcelšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 27.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Maksātnespējas administratoru eksaminācijas komisija (turpmāk – eksaminācijas komisija) 2018.gada 12.oktobrī sniedza atzinumu Nr.2-15n/2018/50 (turpmāk – atzinums), ka pieteicējs /pers. A/ neatbilst maksātnespējas procesa administratoram (turpmāk arī – administrators) noteiktajai prasībai par nevainojamu reputāciju.

Atzinumā konstatēts, ka pieteicējs, praktizējot vienā adresē, ir sadarbojies ar administratoru /pers. B/ un citiem ar viņu saistītajiem administratoriem – šī darbība izpaudusies manipulatīvā rīcībā, lai apietu nejaušības principu elektroniskās administratoru ieteikšanas sistēmā. Pieteicējs ir piedalījies plašu publicitāti ieguvušā maksātnespējas procesu ļaunprātīgas izmantošanas gadījumā (SIA „Winergy"), kuru īstenoja administratori, ar kuriem pieteicējs bija saskaņoti manipulējis ar administratoru rindu. Apzinoties, ka klienta darbības ir vērstas uz prettiesisku mērķu sasniegšanu, pieteicējam bija izvēles iespēja atteikties no juridisko pakalpojumu sniegšanas (formāli pieteicējs SIA „Winergy" lietā ir bijis iesaistīts kā atsevišķu personu pārstāvis zvērināta advokāta statusā) un dalības SIA „Winergy" shēmas realizēšanā, taču pieteicējs šo iespēju neizmantoja. Tāpat pieteicējs ar savām darbībām ir tieši veicinājis administratores /pers. C/ izvairīšanos no atbildības par izdarītajiem likumpārkāpumiem. Arī fiziskās personas /pers. D/ maksātnespējas procesā pieteicējs iecietīgi reaģējis uz tiesiskā valstī nepieņemamu situāciju, kad maksātnespējīgais parādnieks /pers. D/ ziedojis politiskajām partijām un biedrībām lielas naudas summas, kas neatbilst parādnieka oficiālajiem ienākumiem.

[2] Pamatojoties uz atzinumā minēto, Maksātnespējas kontroles dienests (turpmāk – dienests) 2018.gada 25.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.1-11/2018/367 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums), ar kuru nolēma atcelt pieteicēju no administratora amata.

Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka, konstatējot kādu no pamatiem administratora atcelšanai no amata, pieņemams obligāts administratīvais akts, parasti neizdarot nekādus lietderības apsvērumus. Ievērojot to, ka atzinumā konstatēts, ka pieteicējs neatbilst Maksātnespējas likuma 13.panta pirmās daļas 6.punkta prasībai par nevainojamu reputāciju, kā arī to, ka likumdevējs nav noteicis dienestam kompetenci pārvērtēt atzinumu, secināms, ka pieteicējs ir atceļams no amata.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2018.gada 27.novembrī saņemts pieteicēja pieteikums par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu.

Pieteikumā norādīti turpmāk minētie apsvērumi.

[3.1] Ņemot vērā, ka pārsūdzētais lēmums pieņemts, pamatojoties vienīgi uz atzinumu, bet atzinums ir nepamatots un prettiesisks, pārsūdzētais lēmums ir atceļams.

[3.2] Secinājumu par pieteicēja neatbilstību nevainojamas reputācijas kritērijam eksaminācijas komisija ir izdarījusi, balstoties vienīgi uz subjektīviem un vispārējiem apgalvojumiem, izmantojot tādas frāzes kā „varētu būt", „var tikt", „neatspēko aizdomas" u.c. Atzinums nesatur nevienu objektīvi pierādītu faktu. Atzinums lielākoties pamatots ar sabiedriskajos medijos publicēto informāciju, kurā turklāt pieteicēja vārds vispār netiek minēts. Līdz ar to eksaminācijas komisija, balstot tās secinājumus uz pienācīgā kārtā nepārbaudītiem faktiem, ir pārkāpusi gan pamatojuma principu, gan patvaļas aizlieguma principu.

[3.3] Pieteicēja reputācija ir apšaubīta, jo viņš praktizējis vienā birojā ar administratoru /pers. B/, taču šis fakts pats par sevi nekādā veidā nevar pierādīt pieteicēja sadarbību ar /pers. B/. Vienīgais veids, kā pieteicējs ir bijis saistīts ar /pers. B/, ir bijis tāds, ka pieteicējs ir nomājis telpas no /pers. B/. Turklāt vairāku savstarpēji nesaistītu personu praktizēšana vienā adresē Latvijā ir ļoti izplatīta. Argumentācija, ka jebkuras personas reputācija automātiski kļūst apšaubāma, ja tā kaut reizi dzīvē ir praktizējusi vienās telpās ar personu, kuras reputācija ir iedragāta, ir absurda.

[3.4] Ne eksaminācijas komisija, ne dienests nav pienācīgā kārtā konstatējuši, ka pieteicējs patiesi būtu rīkojies saskaņoti ar citiem administratoriem.

[3.5] SIA „Winergy" lietas kontekstā pieteicējs nekad nav darbojies kā administrators, kā arī nav sniedzis juridisko palīdzību SIA „Winergy" kreditoriem. Pieteicējs nav piedalījies SIA „Winergy" lietā, bet gan sniedzis juridisko palīdzību kreditoriem SIA „Ošmaļi" un SIA „Arsenal" (ar SIA „Winergy" nesaistītas sabiedrības) maksātnespējas procesos. Minētais liedz eksaminācijas komisijas konstatētos pārkāpumus attiecināt uz pieteicēja profesionālo darbību maksātnespējas administrēšanas jomā. Vērtējot pieteicēja kā zvērināta advokāta darbības, eksaminācijas komisija ir pārkāpusi savas kompetences robežas.

[3.6] Atzinumu parakstījis tikai eksaminācijas komisijas priekšsēdētāja vietnieks /pers. E/. Līdz ar to nav iespējams pārliecināties, vai atzinumā paustais ir viņa, vai visas komisijas vienots viedoklis. Turklāt /pers. E/, pastāvot pamatotām šaubām par viņa neitralitāti un objektivitāti, nemaz nedrīkstēja piedalīties pieteicēja reputācijas izvērtēšanā un atzinuma parakstīšanā. Tādējādi ir pārkāpts objektivitātes princips.

[3.7] Eksaminācijas komisija, vērtējot pieteicēja reputāciju, bez jebkāda objektīva iemesla ir atsaukusies uz pieteicēja veiktajām darbībām /pers. D/ maksātnespējas procesa ietvaros.

[3.8] Saistībā ar SIA „Winergy" lietu eksaminācijas komisija atzinumā ir atsaukusies uz AS „Norvik Banka" 2013.gada 10.decembra vēstulē minētajiem faktiem, kurus par patiesiem un objektīviem nav atzinusi neviena kompetenta valsts iestāde, līdz ar to šī vēstule nav uzskatāma par pierādīšanas līdzekli. Turklāt SIA „Winergy" lietas kontekstā ir ierosināts arī kriminālprocess, kurā pieteicējs nav iesaistīts.

[3.9] Eksaminācijas komisija ir pārkāpusi vienlīdzības principu, rīkojoties atšķirīgi salīdzināmās situācijās, kad izvērtēta citu administratoru atbilstība nevainojamas reputācijas kritērijam. Piemēram, vērtējot administratores /pers. F/ reputāciju, eksaminācijas komisija norādīja, ka tās kompetencē ir vērtēt tikai tādas darbības, kas veiktas, pildot administratora profesionālos pienākumus (pieteicēja gadījumā komisija uzskatījusi, ka var vērtēt arī pieteicēja darbības, kas veiktas, pildot zvērināta advokāta funkcijas). Savukārt, vērtējot administratores /pers. G/ reputāciju, tas, ka administratore ilgstoši ir praktizējusi vienā birojā ar /pers. B/, pārstāvējusi /pers. B/ vadītos uzņēmumus tiesvedībās, ieņēmusi valdes locekļa amatu /pers. B/ vadītajos uzņēmumos, kā arī bijusi administratore SIA „Winergy" lietā, nav bijis par pamatu administratores reputācijas apšaubīšanai.

[4] Dienests paskaidrojumā Administratīvajai rajona tiesai pieteikumu lūdz noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā minēto. Papildus norāda, ka, ņemot vērā likumdevēja ekskluzīvi eksaminācijas komisijai piešķirto kompetenci izvērtēt administratora atbilstību prasībai par nevainojamu reputāciju, dienestam nebija jāpārvērtē atzinums. Eksaminācijas komisijas sastāvs ir plaši pārstāvēts, līdz ar to spēj novērst jebkādas šaubas par subjektīva vērtējuma sniegšanas iespējamību vai vienas institūcijas ietekmi uz komisijas sastāvu vai tās pieņemtajiem lēmumiem.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 3.jūnija lēmumu (pieņemts tiesas sēdē) lietā atbildētājas pusē pieaicināta otra iestāde – Maksātnespējas administratoru eksaminācijas komisija (turpmāk - eksaminācijas komisija). Eksaminācijas komisija paskaidrojumā Administratīvajai rajona tiesai atsaucas uz atzinumā izdarītajiem secinājumiem un norāda turpmāko.

[5.1] Pieteicējs ir bijis iesaistīts darbībās, kuras to kopsakarā liecina par maksātnespējas sistēmas negodprātīgu izmantošanu. Eksaminācijas komisijas locekļiem nebija šaubu par to, ka atzinumā aplūkotajās epizodēs ir notikušas manipulācijas ar maksātnespējas sistēmu, un pieteicējs kā pieredzējis profesionālis to nevarēja nezināt, pat ja viņš nav bijis to iniciators vai galvenais izpildītājs.

[5.2] Ievērojot to, ka par pieteicēja profesionālo darbību publiski nav daudz informācijas, eksaminācijas komisija atzinumā galvenokārt vērtēja to, kādu viedokli par pieteicēja reputāciju saprātīgam vērotājam no malas varētu radīt atzinumā aplūkotie fakti, skatot tos kopā ar kopējām tendencēm maksātnespējas jomā. Plašākas sabiedrības un profesionālo aprindu viedoklis par vienas vai otras personas reputāciju neizbēgami ir balstīts uz subjektīvu viedokli, kurš parasti ir balstīts uz objektīviem faktiem un šo faktu interpretāciju kopsakarā ar dažādiem apstākļiem. Šis viedoklis var būt balstīts arī uz juridiskos procesos pieņemtiem nolēmumiem, taču dzīvē gūtie novērojumi liecina, ka šādu procesu esībai un to rezultātam ne vienmēr ir tieša sakarība ar sabiedrības viedokli par attiecīgo personu. Attiecīgi arī atzinumā minētie fakti analizēti patstāvīgi, kā to darītu lietpratīgs vērotājs, nepiešķirot izšķirošu nozīmi tam, vai šiem faktiem ir dots novērtējums kādā juridiskā procesā. Atzinumā lietotie formulējumi ir lietoti pieļāvuma, nevis apgalvojuma formā tāpēc, ka eksaminācijas komisijas uzdevums ir noskaidrot, kāds varētu būt sabiedrības viedoklis par attiecīgo personu, nevis juridiski saistošā veidā

konstatēt kādus apstākļus. Eksaminācijas komisija ir apzināti atturējusies no kategorisku apgalvojumu izteikšanas, jo jebkurš no šiem faktiem var tikt vērtēts kāda cita procesa ietvaros.

[5.3] Eksaminācijas komisijas lēmumi tiek pieņemti sēdēs, kuras tiek protokolētas. Lēmums par pieteicēja reputāciju tika pieņemts 2018.gada 27.jūnija sēdē un bija vienbalsīgs. Atbilstoši eksaminācijas komisijas praksei dokumentus, kas adresēti citām personām vai institūcijām, paraksta komisijas priekšsēdētājs vai tā vietnieks. Konkrētajā gadījumā atzinumu parakstīja eksaminācijas komisijas priekšsēdētāja vietnieks /pers. E/, jo komisijas priekšsēdētājs bija prombūtnē.

Sniedzot atzinumu, eksaminācijas komisijas rīcībā bija informācija par to, ka /pers. E/ savas profesionālās darbības ietvaros sniedzis pakalpojumus saistībā ar SIA „Winergy" lietu, taču komisija nesaskatīja objektivitātes apdraudējumu, jo /pers. E/ SIA „Winergy" lietā nevis pārstāvēja kādu no pusēm, bet gan piedalījās atzinuma sniegšanā par atsevišķiem jautājumiem, turklāt no pakalpojuma sniegšanas brīža bija pagājuši vairāk nekā četri gadi.

[5.4] Administratores /pers. F/ gadījums būtiski atšķiras no pieteicēja gadījuma, jo eksaminācijas komisija viņas situācijā nesaskatīja maksātnespējas procesa ļaunprātīgas izmantošanas pazīmes, viņa nav praktizējusi vienā adresē ar /pers. B/. Savukārt administratores /pers. G/ gadījums ir līdzīgāks, taču, tā kā eksaminācijas komisijas rīcībā nebija informācijas par administratores dalību manipulācijās ar administratoru rindu un viņas iesaisti citos apšaubāmos gadījumos, administratores rīcība sadarbībā ar /pers. B/ nebija pietiekams pamats, lai apšaubītu viņas reputāciju.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 27.septembra spriedumu pieteikums noraidīts, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[6.1] Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 13.panta pirmās daļas 6.punktu par administratoru var būt rīcībspējīga fiziskā persona, kurai cita starpā ir nevainojama reputācija. Saskaņā ar minētā panta otrās daļas 1.punktu par administratoru nevar būt persona, kura neatbilst šā panta pirmās daļas prasībām.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma 17.^{2}panta pirmās daļas 11.punktam dienesta direktors ar lēmumu atceļ administratoru no amata, ja konstatē kādu no šā likuma 13.panta otrajā daļā noteiktajiem ierobežojumiem.

No iepriekš minētajām tiesību normām secināms, ka dienesta direktoram ir tiesības atcelt administratoru no amata, ja tiek konstatēti likumā noteiktie priekšnoteikumi. Tiesību normas paredz administratora atcelšanu, ja tiek konstatēts, ka administratoram nav nevainojama reputācija. Ar iecelšanu administratora amatā persona neiegūst tiesisko paļāvību, ka tās atbilstība nevainojamas reputācijas prasībai vairs netiks vērtēta.

Pārsūdzētā lēmuma tiesiskums ir atkarīgs no tā, vai pieteicējs ir persona ar nevainojamu reputāciju. Ja pieteicēja reputācija nav atzīstama par nevainojamu, tad lēmums par pieteicēja atbrīvošanu no amata ir tiesisks.

[6.2] Valstij ir pienākums nodrošināt pienācīgu tās institūciju darbību, kā arī noteikt tādu regulējumu, lai valsts vara tiktu īstenota atbilstoši sabiedrības interesēm. Viens no veidiem, kā to sasniegt, ir noteikt kvalifikācijas un objektivitātes prasības personām, kurām uzticēta valstij vai sabiedrībai nozīmīgu funkciju izpilde. Šiem ierobežojumiem ir leģitīms mērķis, un plašākā nozīmē tas skar gan demokrātisko valsts iekārtu, gan sabiedrības drošību. Lai šo mērķi sasniegtu, normatīvajos aktos attiecīgā amata pretendentam tiek izvirzītas paaugstinātas prasības, noteikta īpaša iecelšanas kārtība un pamatoti gadījumi, kad iecelto amatpersonu var atstādināt vai atbrīvot no amata. Amata ierobežojumi personām, kuras pilda valstij nozīmīgas funkcijas (piemēram, tiesneši, prokurori, advokāti, zvērināti tiesu izpildītāji u.c.), var būt stingrāki nekā citās jomās. Tostarp var būt noteikti arī tādi kritēriji amata ieņemšanai, kas saistīti ar amata pretendenta personību (*Satversmes tiesas 2006.gada 23.februāra sprieduma lietā Nr.2005-22-01 9. un 10.2.punkts*).

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 9.panta pirmo daļu administrators ir fiziskā persona, kura ir iecelta administratora amatā un kurai ir šajā likumā noteiktās tiesības un pienākumi. Amata darbībā administratori ir pielīdzināti valsts amatpersonām.

Pieteicējs līdz ar iecelšanu administratora amatā pildīja valsts amatpersonas pienākumus. Attiecīgi uz pieteicēju var tikt attiecināti kritēriji amata ieņemšanai, kas saistīti ar viņa personības novērtējumu. Maksātnespējas likums detalizēti regulē kārtību, kādā ieceļams administrators un kā veicama zināšanu pārbaude. Ņemot vērā administratora veicamos amata pienākumus, sabiedrības interesēs neapšaubāmi ir, lai šo amatu ieņemtu zinošas un kompetentas personas ar nevainojamu reputāciju.

[6.3] Latviešu valodas skaidrojošā vārdnīcā (*www.tezaurs.lv/sv*) vārds „reputācija" skaidrots kā sabiedrībā izplatīts vērtējošs uzskats par kādu cilvēku, tā īpašībām, darbības nozīmīgumu. Savukārt vārds „nevainojams" tiek skaidrots kā tāds, kam nepiemīt nekādi trūkumi, nekādas nosodāmas, nevēlamas rakstura, personības īpašības. Tāds, kurā izpaužas šādas īpašības. Tāds, kam nav nekādu trūkumu, nepilnību; ļoti labs. Tāds, kurā nav nekādu traucējumu, noviržu (par darbību, norisi).

Kā atzīts tiesību teorijā, jēdziens „nevainojama reputācija" ir ģenerālklauzula, kas ir nenoteikts juridisks jēdziens, kas pašam tiesību piemērotājam jāpiepilda ar noteiktu saturu, lai to varētu piemērot konkrētā gadījumā (*Levits E. Ģenerālklauzulas un iestādes* (*tiesas*) *rīcības brīvība* (*I*). *Likums un tiesības, 2003, 5.sēj., Nr.6* (*46*)).

Taču šāda jēdziena piepildīšanā ar saturu iestādei ir plaša novērtējuma brīvība. Tās kontrole tiesā ir ierobežota. Proti, novērtējuma brīvības gadījumā tiesa tikai pārbauda, vai nav pieļauta acīmredzama kļūda vai būtiski procesuālie pārkāpumi (*Senāta 2013.gada 11.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-53/2013* (*A42680309*) *8.punkts, 2017.gada 22.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-767/2017* (*A420263915*) *7., 11.punkts*).

[6.4] Atzinumā secināts, ka pieteicēja prakses vieta ilgstoši ir bijusi /adrese A/, un tur ir praktizējuši vairāki citi administratori, tostarp bijušais administrators /pers. B/, kuram atzinuma tapšanas brīdī ir noteikts aizdomās turamā statuss vairākos kriminālprocesos par darbībām, kas saistītas ar viņa profesionālo darbību. Vienlaikus arī secināts, ka šis fakts

pats par sevi nav pietiekams, lai izdarītu secinājumu par pieteicēja reputāciju. Atzinumā norādīts, ka pieteicējs eksaminācijas komisijai sniedzis mutvārdu skaidrojumu, ka nomājis telpas no /pers. B/ un atsevišķās lietās pārstāvējis /pers. B/ kā zvērināts advokāts. Atzinumā norādīts, ka publiski pieejamā informācija liecina, ka pieteicējs ir bijis pazīstams ar /pers. B/ jau vismaz no 2005.gada, kad abus aizturēja Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs aizdomās par kukuļa izspiešanu.

Savukārt pieteicējs uzskata, ka /pers. B/ nav notiesāts par noziedzīgu nodarījumu veikšanu un ka praktizēšana vienā birojā nepierāda pieteicēja sadarbību.

Pārbaudot atzinuma saturu, secināms, ka šis apstāklis pats par sevi nav bijis par pamatu, lai tiktu atzīts, ka pieteicējam nav nevainojama reputācija, bet tas ir bijis viens no apstākļiem, kas ņemts vērā. Pieteicējs vēlas norādīt, ka tas pats par sevi nav pārkāpums, tomēr šim faktam nozīme piešķirama kopsakarā ar pārējiem eksaminācijas komisijas secinājumiem. Izvērtējot pieteicēja reputāciju, fakti nav jāvērtē atrauti viens no otra. Novērtējot reputāciju, izmantojami ne tikai tieši pierādījumi, bet pieteicēja rīcība visās tās izpausmēs.

Lai arī pieteicējs norāda uz formālu saikni ar /pers. B/, no publiski pieejamās informācijas redzams, ka pieteicējs kopā ar /pers. B/ tikuši kopā aizturēti saistībā ar aizdomām par kukuļa izspiešanu (*/saite uz interneta mājaslapu/*). Aizturēšanas fakts pats par sevi nepierāda personas vainu, bet kopēja aizturēšana, visticamāk, liecina, ka pieteicējs savā darbībā ir bijis saistīts ar /pers. B/ darbību.

[6.5] Ar Ministru kabineta 2017.gada 14.novembra noteikumiem Nr.670 „Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 26.oktobra noteikumos Nr.1001 „Kārtība, kādā Maksātnespējas administrācija izvēlas un iesaka tiesai maksātnespējas procesa administratora amata kandidātu”” mainīta kārtība, kā dienests nosaka administratora kandidātu konkrētai maksātnespējas lietai. Minēto noteikumu sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumā (anotācijā) norādīts, ka, veicot regulējuma piemērošanas prakses izvērtējumu, konstatēts, ka atbilstoši šobrīd spēkā esošajai noteikumu redakcijai, pastāvot iespējai atteikties no konkrēta procesa pirms Maksātnespējas administrācijas ieteikuma vēstules nosūtīšanas tiesai, administratori var veikt saskaņotas darbības, izstājoties no rindas, tādējādi ietekmējot to, kurš administrators tiks ieteikts tiesai konkrētā procesā. Tāpat pastāv iespēja, ka administratori var prognozēt rindas virzību, kas kopsakarā ar iespēju atteikties no konkrēta procesa rada risku, ka administrators var tikt neobjektīvi ierindots maksātnespējas procesā, kurš varētu tikt uzskatīts par nozīmīgu komerctiesiskajā vidē, ekonomikā, tautsaimniecībā, tostarp ar vērtīgiem aktīviem.

No minētā secināms, ka Tieslietu ministrija ir konstatējusi pastāvošas problēmas saistībā ar administratoru rindas veidošanu un administratoru rīcību.

Izskatāmajā lietā atzinumā konstatēts, ka AS „Norvik Banka” 2013.gada 10.decembra vēstulē vērsa tieslietu ministra uzmanību uz vairākiem apstākļiem, kas notika 2012.gadā un lika domāt, ka tās strīdā ar SIA „Winergy” un saistītajām sabiedrībām tiek ļaunprātīgi izmantoti maksātnespējas procesi un tiesiskās aizsardzības procesi, lai saskaņoti pretdarbotos nodrošinātā kreditora interesēm. Kā vienu no pierādījumiem SIA „Winergy” lietā iesaistīto administratoru saistībai AS „Norvik Banka” norādīja izvilkumu no t.s. administratoru rindas, kas liecināja, ka lietā iesaistītie administratori ir vienlaicīgi iestājušies rindā un vienlaicīgi, saskaņoti atteikušies no kāda maksātnespējas procesa. Atzinumā norādīts, ka ir vispārzināms fakts, ka praksē tika veiktas dažādas manipulatīvas darbības, lai apietu nejaušības principu un panāktu attiecīga administratora vai attiecīgas administratoru grupas administratora iecelšanu konkrētā maksātnespējas procesā. Viens no manipulatīvajiem paņēmieniem bija vienlaicīga iestāšanās rindā, lai brīdī, kad no tiesas tiek saņemts pieprasījums ieteikt administratoru konkrētam procesam, kandidātu lokā būtu attiecīgās grupas administratori.

Dienests 2018.gada 1.augustā eksaminācijas komisijai sniedzis informāciju, ka pieteicējs ir iestājies rindā 2008.gada 10.aprīlī ar dažu minūšu laika intervālu kopā ar /pers. B/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/, /pers. M/ un /pers. N/. Savukārt 2013.gada 8.februārī 11 administratori, tai skaitā pieteicējs, īsā laika intervālā ir atteikušies no piedāvātajiem administrējamajiem maksātnespējas subjektiem: 1) /pers. K/ plkst.10:11:21 no /pers. O/ maksātnespējas procesa; 2) /pers. P/ plkst.10:15:58 no SIA „Latswed” maksātnespējas procesa; 3) /pers. N/ plkst.10:20:09 no SIA „Metalpro” maksātnespējas procesa; 4) /pers. R/ plkst.10:31:28 no SIA „Matīsa Galerija” maksātnespējas procesa; 5) /pers. C/ plkst.10:36:33 no /pers. S/ maksātnespējas procesa; 6) pieteicējs plkst.10:40:49 no SIA „Bona Fides” maksātnespējas procesa; 7) /pers. H/ plkst.10:45:35 no SIA „Art-Serviss” maksātnespējas procesa; 8) /pers. B/ plkst.10:53:03 no /pers. T/ maksātnespējas procesa; 9) /pers. J/ plkst.13:05:58 no /pers. O/ maksātnespējas procesa; 10) /pers. U/ plkst.13:07:34 no SIA „Latswed” maksātnespējas procesa; 11) /pers. V/ plkst.13:11:53 no SIA „Metalpro” maksātnespējas procesa; 12) /pers. Z/ plkst.13:19:24 no SIA „Matīsa Galerija” maksātnespējas procesa.

Pieteicējs 2013.gada 8.februāra atteikumā pildīt administratora pienākumus norādījis, ka atsakās no kandidatūras ieteikšanas administratora pienākumu veikšanai SIA „Bona Fides” maksātnespējas procesā, kā atteikuma iemeslu norādot „mazs atalgojums”. Pieteicējs par šiem apstākļiem 2018.gada 27.augusta paskaidrojumā norādījis, ka 2013.gada 8.februārī ir atteicies no iespējamās iecelšanas par SIA „Bona Fides” administratoru tāpēc, ka viņa māsa /pers. AA/ ir sniegusi juridisko palīdzību SIA „Latvijas Propāna gāze”, kura kā kreditors bija iesniegusi pieteikumu par SIA „Bona Fides” pasludināšanu par maksātnespējīgu, proti, pastāvējis interešu konflikts. Savukārt par iestāšanos rindā paskaidrojis, ka ne ar vienu nav saskaņojis savas darbības.

SIA „Latvijas Propāna gāze” tiesai sniegusi informāciju, ka saistībā ar SIA „Bona Fides” maksātnespējas procesu juridisko pakalpojumus sniegusi SIA „MS”. Saskaņā ar komercreģistrā pieejamo informāciju SIA „MS” valdes loceklis no 2006.gada 22.marta līdz 2006.gada 8.septembrim un no 2009.gada 30.jūnija līdz 2018.gada 25.jūlijam bijis /pers. B/. Tāpat /pers. B/ bijis SIA „MS” dalībnieks un no 2018.gada 25.jūlija līdz 2019.gada 12.aprīlim patiesā labuma guvējs.

No pieteicēja iesniegtajiem pierādījumiem redzams, ka SIA „Latvijas Propāna gāze” /pers. AA/ 2012.gada 15.novembrī izsniedza pilnvaru Nr.189 iesniegt SIA „Bona Fides” maksātnespējas pieteikumu un pārstāvēt maksātnespējas procesā.

No iepriekš minētā secināms, ka pieteicēja paskaidrojumi pamatoti vērtēti kritiski. Pieteicēja sniegtā informācija ir pretrunīga un nesniedz priekšstatu par pieteicēja rīcības motīviem, atsakoties no maksātnespējas procesa. Pieteicējs sākotnēji sniedzis informāciju, ka atsakās no SIA „Bona Fides" administratora pienākumu veikšanas atalgojuma dēļ, savukārt pēc ilgāka laika norādījis uz iespējamo interešu konfliktu. Var piekrist atzinumā secinātajam, ka šie fakti norāda uz to, ka pieteicējs visticamāk veicis saskaņotas darbības kopā ar citiem administratoriem, lai apietu administratoru iecelšanas nejaušības principu. Pie tam SIA „Latvijas Propāna gāze" juridisko palīdzību saņēmusi no sabiedrības, kas saistīta ar /pers. B/.

[6.6] Atzinumā konstatēts, ka pieteicējs nebija SIA „Winergy" lietā iesaistīto uzņēmumu administrators, bet ir bijis lietā iesaistīto personu pārstāvis. Ar Liepājas tiesas 2013.gada 3.jūlija spriedumu lietā Nr.C20276713 tika pasludināts SIA „Arsenal" maksātnespējas process, bet pirms tam maksātnespējas procesa pieteikumu skatīja Rīgas rajona Centra rajona tiesa, kura pieteikumu noraidīja. Lai maksātnespējas procesa lieta nonāktu Liepājas tiesā, SIA „Arsenal" mainīja juridisko adresi uz Liepāju.

Saskaņā ar Tiesu informācijas sistēmā pieejamo informāciju pieteicējs pārstāvējis SIA „Arsenal" civillietā Nr.C20276713. Minētajā lietā 2013.gada 3.jūlijā tika pasludināts SIA „Arsenal" maksātnespējas process. SIA „Arsenal" maksātnespējas pieteikuma pamatojumā norādījusi, ka saņēmusi no AS „Norvik Banka" 2013.gada 26.aprīļa paziņojumu par atkāpšanos no 2009.gada 1.decembra aizdevuma līguma Nr.02833, pieprasot līdz 2013.gada 7.maijam samaksāt kopējo parāda summu 308 394,71 *euro* apmērā, un 2013.gada 10.maija paziņojumu Nr.2-7/6819, kurā banka paziņo par komercķīlas tiesības izlietošanu.

No pieteicēja iesniegtajiem pierādījumiem redzams, ka SIA „Arsenal" 2013.gada 2.jūlijā izdevusi pieteicējam pilnvaru pārstāvībai civillietā Nr.C20276713.

Dienests 2018.gada 11.maijā eksaminācijas komisijai sniedzis informāciju, ka no SIA „Arsenal" 2015.gada 6.janvāra un 2015.gada 4.novembra kreditoru sapulču protokoliem konstatējams, ka pieteicējs pārstāvējis nenodrošināto kreditoru *Pro innovation OÜ*. Pieteicējs lietā iesniedzis SIA „Arsenal" 2015.gada 6.janvāra un 2015.gada 4.novembra kreditoru sapulču protokolus, kuri apstiprina dienesta norādīto. Pieteicējs par šiem apstākļiem paskaidrojis, ka pārstāvējis šo sabiedrību kā zvērināts advokāts, izpildot klienta rīkojumus, un par juridiskās adreses maiņas iemesliem nav informēts.

No minētā secināms, ka pieteicējs Liepājas tiesā pārstāvēja SIA „Arsenal", lai gan jau pārstāvēja arī vienu no parādnieka nenodrošinātajiem kreditoriem *Pro innovation OÜ*, balsojot kreditoru sapulcē. Tas liecina, ka pieteicējs ne tikai ir pārstāvējis SIA „Arsenal" tiesas sēdē, bet bijis plašāk iesaistīts šajā maksātnespējas lietā.

[6.7] Atzinumā konstatēts, ka SIA „Winergy" lietā iesaistītajai SIA „Ošmaļi" tika pasludināta maksātnespēja 2013.gada 19.aprīlī, par administratoru ieceļot /pers. C/, kura atbilstoši iepriekš norādītajam bija viena no administratorēm, kura kopā ar pieteicēju un vēl citiem sešiem administratoriem bija saskaņoti atteikusies no maksātnespējas procesa 2013.gada 8.februārī.

Pieteicējs SIA „Ošmaļi" maksātnespējas procesā pārstāvēja lielāko atzīto kreditoru *Pro innovation OÜ* un ar izšķirošo balsu skaitu pieņēma vairākus lēmumus SIA „Ošmaļi" kreditoru sapulcēs. Pieteicējs 2014.gada 31.janvārī kā kreditora pārstāvis kreditoru sapulcē balsoja par atlīdzības noteikšanu administratoram, kā arī pieaicinātajam speciālistam zvērinātam advokātam E.Kalniņam, kurš tāpat kā pieteicējs praktizēja /adrese A/. Dienests, izvērtējot /pers. C/ rīcību SIA „Ošmaļi" maksātnespējas procesā, 2014.gada 7.maija lēmumā Nr.1-10/85 norādījis: 1) pieaicinātais speciālists advokāts E.Kalniņš praktizē vienā adresē ar lielākā kreditora pārstāvi pieteicēju; 2) parādnieka mantas novērtēšanai bija pieaicināta SIA „PRO Nami", kuras viena no dalībniecēm bija /pers. AB/, bijušā administratora /pers. K/ māte. Arī /pers. K/ prakses vieta bija /adrese A/. 2013.gada 19.novembrī SIA „Ošmaļi" kreditoru sapulcē, kurā tika lemts jautājums par administratora atcelšanu, pieteicējs kā kreditora *Pro innovation OÜ* pārstāvis balsoja pret administratora atcelšanu. Savukārt 2014.gada 5.jūnija SIA „Ošmaļi" kreditoru sapulcē pieteicējs kā *Pro innovation OÜ* pārstāvis balsoja par administratora atcelšanu un nomaiņu ar administratori /pers. AC/.

Dienests 2018.gada 11.maijā eksaminācijas komisijai sniedzis informāciju, ka pieteicējs 2013.gada 7.oktobra kreditoru sapulcē kā *Pro innovation OÜ* pārstāvis balsoja par atlīdzības 4000 latu apmērā noteikšanu /pers. C/. Minētais lēmums ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2013.gada 8.novembra lēmumu lietā Nr.C27206113 atcelts. Pieteicējs iesniedzis SIA „Ošmaļi" 2013.gada 7.oktobra kreditoru sapulces protokolu, kas apstiprina dienesta sniegto informāciju.

Pieteicējs par SIA „Ošmaļi" maksātnespējas procesu paskaidrojis, ka viņš kā zvērināts advokāts pildījis klienta norādījumus.

Minēto faktu kopums norāda uz to, ka pieteicējs bija saistīts ar SIA „Ošmaļi" maksātnespējas procesu ne tikai saistībā ar to, ka pārstāvējis klienta intereses. Uz to norāda iesaistīto personu savstarpējā saistība.

[6.8] Atzinumā konstatēts, ka 2016.gada decembrī publiskajā telpā izskanēja informācija, ka maksātnespējīgais /pers. D/ 2015.gadā ziedojumos un biedra naudās partijai „Saskaņa" samaksājis naudas līdzekļus kopumā 26 422,00 *euro* apmērā. Savukārt saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja mājas lapā pieejamo informāciju /pers. D/ pēdējo trīs gadu laikā pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas, kā arī maksātnespējas procesa laikā līdz 2016.gada 13.decembrim veicis maksājumus sociāldemokrātiskajai partijai „Saskaņa" un politisko partiju apvienībai „Saskaņas Centrs" 29 111,46 *euro* apmērā biedra naudu un dāvinājumu (ziedojumu) veidā.

Atzinumā norādīts, ka Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa 2018.gada 15.jūnija spriedumā lietā Nr.C29726214, ar kuru izbeidza /pers. D/ fiziskās personas maksātnespējas procesu, nedzēšot saistības, norādījusi, ka parādnieks, būdams maksātnespējas procesā, ir ziedojis politiskajai partijai un biedrībām naudas summas, kas neatbilst parādnieka oficiālajiem ienākumiem. Atzinumā sniegts novērtējums, ka pieteicējs ir iecietīgi reaģējis uz tiesiskā valstī nepieņemamu situāciju, kad

maksātnespējīgs parādnieks ziedo partijām un biedrībām lielas naudas summas, kas neatbilst parādnieka oficiālajiem ienākumiem un skaidro to ar trešo personu rīkojumu izpildīšanu.

Valsts ieņēmumu dienests 2019.gada 25.jūnijā tiesai sniedzis informāciju, ka /pers. D/ 2015.gadā netika konstatēts izdevumu pārsniegums pār deklarētajiem ienākumiem un turpmāki nodokļu kontroles pasākumi netika veikti. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs 2019.gada 15.jūlijā tiesai sniedzis informāciju, ka tas veicis no /pers. D/ saņemto dāvinājumu un iemaksāto biedru naudas likumības un patiesuma pārbaudi, kurā konstatēja, ka daļa no /pers. D/ 2016.gada 21.jūlijā veiktā dāvinājuma (ziedojuma) 3000 *euro* apmērā un iemaksātās biedru naudas 1500 *euro* apmērā, proti, 2483,96 *euro*, bija veikti no ienākumiem, kuri neatbilst normatīvo aktu prasībām. /pers. D/ laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gada jūlijam veicis dāvinājumus (ziedojumus) politiskajām partijām un biedrībām un iemaksājis biedru naudas par kopējo summu 64 654,76 *euro* apmērā, līdz ar to viņa ienākumi attiecīgajā laika posmā nebija pietiekami, lai veiktu dāvinājumu (ziedojumu) 3000 *euro* un iemaksātu biedru naudas 1500 *euro* pilnā apmērā.

Pieteicējs paskaidrojis, ka /pers. D/ nav lūdzis administratora piekrišanu pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas veiktajiem maksājumiem. Pieteicējs uzskata, ka pārkāpumus veicis /pers. D/, nevis pieteicējs.

Administratora atbildība ir atbilstoši Maksātnespējas likuma normām uzraudzīt fiziskās personas darījumus un objektīvi pārbaudīt, vai parādnieks neveic darbības, kas samazina kreditoru iespējas atgūt līdzekļus. Nav izprotama situācija, ka persona, kurai visi ienākumi un manta būtu jānovirza kreditoru prasījumu segšanai, atrod līdzekļus apjomīgu ziedojumu veikšanai. Tas liecina, ka pieteicējs nav godprātīgi pildījis savus pienākumus.

[6.9] No eksaminācijas komisijas 2018.gada 26.jūnija sēdes protokola Nr.32 redzams, ka ticis izskatīts jautājums par pieteicēja neatbilstību prasībai par nevainojamu reputāciju un uzklausīts pieteicējs. No eksaminācijas komisijas 2018.gada 27.jūlija sēdes protokola Nr.33 redzams, ka komisija vienbalsīgi nobalsojusi, ka pieteicējs neatbilst prasībai par nevainojamu reputāciju.

No minētajiem faktiem nepārprotami secināms, ka eksaminācijas komisija lēmumu pieņēmusi kā koleģiāla institūcija un atzinums satur eksaminācijas komisijas novērtējumu, nevis atsevišķas personas /pers. E/ viedokli. Eksaminācijas komisija lēmumu pieņēmusi vienbalsīgi, tādējādi vienas personas balsojums nevarētu ietekmēt atzinuma saturu.

[6.10] Iepriekš minētie apstākļi saturiski ir vērtējami kā tādi, kas objektīvam vērotājam no malas var radīt jautājumus par pieteicēja kā administratora godprātību profesionālo pienākumu izpildē. Līdz ar to ir adekvāti, ka eksaminācijas komisija pieteicēja reputācijas izvērtēšanā ir tiem pievērsusies. Vienlaikus konstatējams, ka atzinumā šie apstākļi nav vērtēti kā tādi, kas paši par sevi norāda, ka pieteicēja reputācija nav nevainojama. Šie apstākļi ir vērtēti kopsakarā ar konkrēti konstatētiem faktiem par pieteicēja rīcību. Norādītajās situācijās pieteicējs ir atbalstījis praksi, kas neatbilst profesionālajai ētikai. Tāpēc ir pamatoti ņemt vērā šos apstākļus pieteicēja profesionālās reputācijas novērtējumā. Eksaminācijas komisijas kļūdas apstākļu novērtējumā nav saskatāmas. Atzinumā konstatēto apstākļu kopums liecina, ka pieteicējs nav rīkojies godprātīgi.

Uz nepieciešamību vairot sabiedrības uzticēšanos administratora profesijai ir norādījis arī likumdevējs, 2016.gada 22.decembrī pieņemot grozījumus Maksātnespējas likumā saistībā ar maksātnespējas administratoru iecelšanu amatā un to darbības uzraudzību (*http://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/46F0710633B835A1C22580650038AEF9?OpenDocument*).

Arī šobrīd sabiedrībā joprojām ir aktuāls jautājums par maksātnespējas procesa tiesisku, godīgu un efektīvu norisi. Ievērojot, ka prasība pēc nevainojamas reputācijas ir būtiska administratora amata ieņemšanai, pat šaubu ēna, ja persona pati ar savu rīcību ir to izraisījusi, var būt pamats secinājumam, ka personai nav nevainojamas reputācijas (*Senāta 2017.gada 28.decembra sprieduma lietā SKA-193/2017 17.punkts*).

Pieteicējs norāda, ka atzinumā ietvertie apstākļi nav pierādīti. Šajā gadījumā svarīgs ir apstākļu kopējais novērtējums. Pieteicējs pēc būtības neapstrīd konstatētos apstākļus, bet apstrīd šo apstākļu novērtējumu. Katrs atsevišķi atzinumā konstatētais apstāklis varētu arī neradīt šaubas par pieteicēja reputāciju, bet visi apstākļi vērtējami savstarpējā kopsakarā, jo tikai tā gūstams priekšstats par pieteicēja rīcību.

[6.11] Pieteicējs atsaucas uz citu administratoru rīcību un norāda, ka līdzīgos gadījumos citiem administratoriem nav konstatēta neatbilstība labas reputācijas kritērijam.

Neatbilstības labas reputācijas kritērijam konstatēšana ir individualizēta procedūra, kuras gala rezultātu ietekmē vairāku apstākļu kopums, proti, iespējamo pārkāpumu raksturs, izdarīšanas apstākļi un sekas, ziņas, kas raksturo personību un citi faktori.

Izskatāmajā lietā atbilstoši lietā konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem un piemērojamajām tiesību normām konstatēta pieteicēja neatbilstība labas reputācijas kritērijam.

Atzinuma sastādīšanas un pārsūdzētā lēmuma izdošanas procesā nav konstatējami tiesību normu pārkāpumi vai iestāžu patvaļa, vai arī diskriminējoša attieksme pret pieteicēju. Pārsūdzētais lēmums pamatots ar noskaidrotajiem faktiem par pieteicēja rīcību, tāpēc šie pieteicēja iebildumi nav pamatoti.

[6.12] Izskatāmajā lietā nav nozīmes citu administratoru pieļautajiem vai nepieļautajiem pārkāpumiem, jo konkrētajā lietā tiek vērtēta tieši pieteicēja profesionālā darbība un atbildība.

[7] Par Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 27.septembra spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot pieteikumu apmierināt.

Apelācijas sūdzībā norādīts turpmākais.

[7.1] Tiesa nav pietiekamā apmērā pārbaudījusi un pārliecinājusies, vai starp pieteicēju un /pers. B/ patiesi ir pastāvējusi kāda saikne vai sadarbība, kas liktu apšaubīt pieteicēja reputāciju. Ne eksaminācijas komisija, ne tiesa nav izvērtējusi /pers.

B/ reputāciju, savus secinājumus balstot tikai uz publiskajā telpā izskanējušajām ziņām. Tiesa savu secinājumu par pieteicēja reputāciju balsta vienīgi uz nepārbaudītu abu personu kopīgu aizturēšanu, kas notikusi vairāk nekā pirms 10 gadiem.

[7.2] Tiesa nav pienācīgā kārtā konstatējusi, ka pieteicējs patiesi būtu rīkojies saskaņoti ar citiem administratoriem, lai apietu administratoru iecelšanas nejaušības principu. Turklāt, sekojot eksaminācijas komisijas secinājumam par saskaņotu rīcību ar citiem administratoriem, eksaminācijas komisijai būtu jākonstatē, ka arī citiem administratoriem nav nevainojama reputācija. Tiesa vienīgi norādījusi, ka par saskaņotu darbību veikšanu liecina pieteicēja atteikšanās no SIA „Bona fides" maksātnespējas procesa administrēšanas. Taču apstākļus un pierādījumus, kas bijuši par pamatu pieteicēja atteikumam (par to, ka pieteicēja māsa /pers. AA/ sniedza juridisko palīdzību SIA „Bona fides" kreditoram), tiesa pēc būtības nav izvērtējusi, tā vietā formāli piekrītot atzinumā ietvertajai informācijai. Savukārt attiecībā par tiesas minēto, ka pieteicējs sniedzis pretrunīgu informāciju par atteikšanās patiesajiem motīviem, norādāms, ka laikā, kad pieteicējs atteicās no šī procesa administrēšanas, spēkā esošais tiesiskais regulējums neparedzēja nekādus šķēršļus administratoriem atteikties no kāda maksātnespējas procesa (atteikuma formā nebija izvirzīta prasība vispār norādīt kādu konkrētu atteikšanās pamatojumu). 2018.gada 27.augusta atbildē eksaminācijas komisijai pieteicējs norādīja arī uz interešu konfliktu – tā kā iepriekš atteikuma iemeslam nebija nozīmes, pieteicējs neuzskatīja par nepieciešamu īpaši skaidrot radušos interešu konfliktu. Tā kā neviens objektīvi pierādīts fakts neliecina par pieteicēja aktīvu darbību administratoru iecelšanas apiešanā, tiesai atzinumā izteiktās šaubas bija jātulko par labu pieteicējam.

[7.3] Atzinumā un spriedumā minētie fakti nekādā veidā nepierāda un nepamato to, ka pieteicējs būtu bijis iesaistīts SIA „Winergy" lietā, ka pieteicējs šajā lietā jebkad būtu veicis darbības, kas ļautu apšaubīt pieteicēja reputāciju.

[7.4] Pieteicēja darbībā /pers. D/ maksātnespējas procesā nav konstatējami pārkāpumi, kuru rezultātā varētu tikt apšaubīta pieteicēja reputācija. Turklāt atzinumā norādīts, ka šis gadījums, aplūkots atsevišķi, nepelnītu sevišķu uzmanību pieteicēja reputācijas kontekstā.

[7.5] /pers. E/ nedrīkstēja piedalīties pieteicēja reputācijas izvērtēšanā, jo SIA „Winergy" lietas ietvaros /pers. E/ un pieteicējs pārstāvēja subjektus, kam bija savstarpēji pretējas intereses. Turklāt 2019.gada 19.augusta tiesas sēdē eksaminācijas komisiju vienpersoniski pārstāvēja tieši /pers. E/. Fakts, ka /pers. E/ vienpersoniski sniedzis paskaidrojumus tiesai par atzinumā izdarītajiem secinājumiem, vēl vairāk pastiprina pieteicēja šaubas par viņa objektivitāti un neitralitāti.

[7.6] Ne eksaminācijas komisija, ne tiesa nav pamatojušas, kāpēc pret pieteicēju būtu attaisnojama atšķirīga attieksme (salīdzinot ar administratoru /pers. F/ un /pers. G/ reputācijas vērtējumiem). Vienlīdzības princips uzliek iestādei pienākumu vienādos (līdzīgos) tiesiskajos un faktiskajos apstākļos pret dažādiem subjektiem izturēties vienādi.

[7.7] Tiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 251.panta piekto daļu, sprieduma motīvu daļā, aprobežojoties ar lietas faktisko apstākļu un procesa dalībnieku pausto argumentu atstāstījumu, vien piebilstot, ka pievienojas atzinumā izdarītajiem secinājumiem. Faktisko apstākļu un pierādījumu uzskaitījumam spriedumā neseko analīze un tiesas sniegts vērtējums par nevienu no pieteicēja argumentiem. Spriedums nedod pārliecību, ka pieteikumā norādītie argumenti un tiesas sēdēs sniegtie paskaidrojumi ir uzklausīti un izvērtēti. Tāpat tiesa ir ignorējusi arī objektīvās izmeklēšanas principu. Ievērojot, ka neviens no atzinumā izdarītajiem secinājumiem nav pamatots ar konkrētiem pierādījumiem, tiesai bija pienākums pašai pārliecināties par eksaminācijas komisijas izteikto apgalvojumu pareizību un pamatotību, taču tiesa, taisot spriedumu, nav izrādījusi nekādu iniciatīvu.

[7.8] Tā kā spriedums nav pamatots ne ar vienu objektīvi pierādītu faktu, kas varētu liecināt par to, ka pieteicējam nav nevainojama reputācija, konstatējams pieteicēja tiesību uz taisnīgu tiesu aizskārums. Pārsūdzētais lēmums rada pieteicēja tiesību saglabāt esošo nodarbošanos un tiesību uz īpašumu aizskārumu.

[8] Dienests rakstveida paskaidrojumā apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu, lūdzot ņemt vērā pārsūdzētajā lēmumā un iepriekš sniegtajos paskaidrojumos norādīto.

[9] Eksaminācijas komisija rakstveida paskaidrojumā apelācijas sūdzību lūdz noraidīt, pamatojoties uz atzinumā un turpmāk minēto.

[9.1] Attiecībā uz pieteicēja uzskatu, ka nav pietiekami pierādīts, ka viņš būtu veicis kādas prettiesiskas vai ētiski nepieņemamas darbības, jāņem vērā, ka personas reputācijas vērtēšanā nav piemērojami augsti pierādīšanas standarti un pat šaubu ēna var būt pietiekams pamats amata kandidāta noraidīšanai, ja nevainojama reputācija ir būtisks priekšnoteikums amata ieņemšanai. Visi atzinumā minētie apstākļi rada pamatotas šaubas par pieteicēja reputāciju.

[9.2] Neviens no pieteicēja pretargumentiem nedod ticamu skaidrojumu, kas liktu šaubīties par eksaminācijas komisijas veikto apstākļu interpretāciju. Piemēram, lai gan pieteicējs apstrīd savu ciešo profesionālo saistību ar /pers. B/ un dalību manipulācijās ar administratoru rindu, pieteicējs tā arī nav izskaidrojis to, kā varēja sakrist apstākļi, ka pieteicējs 2008.gada 10.aprīlī iestājās administratoru rindā gandrīz vienlaicīgi (10 minūšu intervālā) ar /pers. B/ un vēl vairākiem administratoriem, kuri vēlāk – 2013.gada 8.februārī – arī vienlaicīgi atteicās no saviem maksātnespējas procesiem. Skaidrojums par atteikšanos no SIA „Bona fides" maksātnespējas procesa ir pretrunā paša pieteicēja Maksātnespējas administrācijai sniegtajai informācijai.

[9.3] /pers. F/ un /pers. G/ lietu faktiskie apstākļi atšķiras no pieteicēja lietas apstākļiem, tāpēc nav pamatots pieteicēja apgalvojums, ka ir pārkāpts vienlīdzības princips.

[10] Apgabaltiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmajai daļai administratīvo lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[11] Rakstveida procesā pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[12] Pieteicējs apelācijas sūdzībā lūdz lietu izskatīt mutvārdu procesā, norādot, ka, tā kā šajā lietā strīds ir tieši par lietas faktisko apstākļu nepamatotu sasaisti ar pieteicēja it kā veiktām prettiesiskām/neētiskām darbībām un uz tā pamata izdarītiem secinājumiem, pieteicējs uzskata par nepieciešamu sniegt arī mutvārdu paskaidrojumus un atbildes uz tiesas jautājumiem. Pirmās instances tiesa ir ņēmusi vērā tikai atzinumā norādītos apsvērumus, faktiski ignorējot pieteicēja sniegto argumentāciju.

Šajā sakarā apgabaltiesa norāda, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa administratīvo lietu izskata rakstveida procesā. Tiesa, izvērtējot procesa dalībnieka motivētu lūgumu, var noteikt lietas izskatīšanu mutvārdu procesā.

Kā atzīts judikatūrā, lietas izskatīšana tiesas sēdē ir lietderīga gadījumos, kuros no lietā esošajiem dokumentiem nevar gūt pilnīgu priekšstatu par izskatāmo jautājumu. Šādos apstākļos personu uzklausīšana tiesas sēdē var sekmēt pareizu izskatāmā jautājuma izlemšanu. Savukārt, ja lietas materiāli ir pietiekami izskatāmā jautājuma izlemšanai, tad mutvārdu process parasti nav lietderīgs (*Senāta Administratīvo lietu departamenta 2014.gada 6.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-0034-14 6.punkts*).

Izvērtējot lietas materiālus, apgabaltiesa uzskata, ka konkrēto lietu nav nepieciešams izskatīt mutvārdu procesā, jo lietā esošie materiāli, tostarp procesa dalībnieku rakstveidā un pirmās instances tiesas sēdē sniegtie paskaidrojumi, kā arī pieteicēja argumentācija par lietas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem pieteikumā un apelācijas sūdzībā, ir pietiekami, lai lietu objektīvi izskatītu rakstveida procesā.

Tādējādi pieteicēja lūgums par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, kā jau norādīts arī Administratīvās apgabaltiesas tiesneses 2019.gada 3.decembra paziņojumā par apelācijas tiesvedību, ir noraidāms.

[13] Izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu kopsakarā ar procesa dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem (tostarp arī pirmās instances tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus) un pieteicēja pieteikumā un apelācijas sūdzībā ietvertajiem argumentiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, piemērojusi atbilstošās tiesību normas un pareizi tās interpretējusi, pirmās instances tiesas izdarītie secinājumi ir pareizi un pietiekami, tādēļ apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, atzīstot pirmās instances tiesas spriedumā sniegto pamatojumu par pilnībā pietiekamu (sk. *šā sprieduma 6.1. -6.11.punktu*), un atkārtoti izvērstāku argumentu izklāstu nenorāda.

Attiecībā uz apelācijas sūdzībā izteiktajiem argumentiem apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[14] Par pieteicēja apelācijas sūdzības argumentu, kas atspoguļots šā sprieduma 7.2.punktā, apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

Apgabaltiesa konstatē, ka AS „Norvik Banka" 2013.gada 10.decembra vēstulē vērsa tieslietu ministra uzmanību uz apstākļiem tās strīdā ar SIA „Winergy" un saistītajām sabiedrībām, uzskatot, ka tiek ļaunprātīgi izmantoti maksātnespējas procesi un tiesiskās aizsardzības procesi, lai saskaņoti pretdarbotos nodrošinātā kreditora interesēm (*lietas 175.-185.lapa*). No dienesta 2018.gada 1.augustā eksaminācijas komisijai sniegtās informācijas un administratoru pretendentu sarakstiem redzams, ka pieteicējs ir iestājies rindā 2008.gada 10.aprīlī ar dažu minūšu laika intervālu kopā ar /pers. B/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/, /pers. M/ un /pers. N/. Savukārt 2013.gada 8.februārī 11 administratori, tai skaitā pieteicējs, īsā laika intervālā ir atteikušies no piedāvātajiem administrējamajiem maksātnespējas subjektiem (*lietas 1.sējuma 101.-147.lapa*). Pieteicēja 2013.gada 8.februāra atteikuma iemesls (atsakos no manas kandidatūras ieteikšanas maksātnespējas procesa administratora pienākumu veikšanai SIA „Bona fides" maksātnespējas procesā) pildīt maksātnespējas procesa administratora pienākumus SIA „Bona fides" maksātnespējas procesā ir norādīts mazs atalgojums (*lietas 1.sējuma 101.lapa*). Savukārt 2018.gada 27.augustā atbildē eksaminācijas komisijai attiecībā uz atteikumu pildīt SIA „Bona fides" maksātnespējas procesa administratora pienākumu, pieteicējs paskaidrojis, ka nevarēja būt šīs sabiedrības dministrators, jo viņa māsa /pers. AA/ sniedza SIA „Bona fides" kreditoram, maksātnespējas procesa iesniedzējai SIA „Latvijas Propāna gāze" juridisko palīdzību, minētais pieteicēja ieskatā apliecina, ka viņš nav manipulējis ar atteikšanos, bet atteikuma pamatā bija objektīvi apstākļi, proti, Maksātnespējas likuma 21.pantā paredzētā interešu konflikta situācija. Savukārt attiecībā par vairāku personu iestāšanos rindā ar nelielu laika intervālu pieteicējs paskaidrojis, ka ne ar vienu personu šādu rīcību nav saskaņojis, līdz ar to viņam nav zināms, kāpēc šādi apstākļi ir radušies (*lietas 1.sējuma 41.lapa*). Pieteicēja 2018.gada 27.augusta iesniegumam ir pievienots zvērinātas advokātes L.Spureles apliecinājums, ka viņa ir sniegusi juridisko palīdzību SIA „Latvijas Propāna gāze" lietā ar parādnieku SIA „Bona fides", t.sk. civillietā, kas Rīgas rajona tiesā 2013.gada sākumā tika ierosināta, pamatojoties uz SIA „Latvijas Propāna gāze" pieteikumu par SIA „Bona fides" maksātnespējas procesa pasludināšanu.

SIA „Latvijas Propāna gāze" tiesai sniegusi informāciju, ka saistībā ar SIA „Bona Fides" maksātnespējas procesu juridiskos pakalpojumus sniegusi SIA „MS". Saskaņā ar komercreģistrā pieejamo informāciju SIA „MS" valdes loceklis no

2006.gada 22.marta līdz 2006.gada 8.septembrim un no 2009.gada 30.jūnija līdz 2018.gada 25.jūlijam bijis /pers. B/. Tāpat /pers. B/ bijis SIA „MS" dalībnieks un no 2018.gada 25.jūlija līdz 2019.gada 12.aprīlim patiesā labuma guvējs.

No pieteicēja iesniegtajiem pierādījumiem redzams, ka SIA „Latvijas Propāna gāze" /pers. AA/ 2012.gada 15.novembrī izsniedza pilnvaru Nr.189 iesniegt SIA „Bona Fides" maksātnespējas pieteikumu un pārstāvēt maksātnespējas procesā (*lietas 2.sējuma 10.lapa*).

Tātad pieteicējs kā atteikuma iemeslu pildīt maksātnespējas procesa administratora pienākumus SIA „Bona fides" maksātnespējas procesā ir norādījis atšķirīgus iemeslus, kas konkrētajā gadījumā liek apšaubīt 2013.gada 8.februāra atteikumā patiesi norādīto atteikuma iemeslu, jo lietā ir konstatējams ne tikai, ka /pers. AA/ ir sniegusi juridisko palīdzību SIA „Latvijas Propāna gāze", kura kā kreditors bija iesniegusi pieteikumu par SIA „Bona Fides" pasludināšanu par maksātnespējīgu un bija pilnvarota pārstāvēt SIA „Latvijas Propāna gāze" maksātnespējas procesā, bet arī ka saistībā ar SIA „Bona Fides" maksātnespējas procesu juridiskos pakalpojumus sniegusi SIA „MS", kuras dalībnieks un patiesā labuma guvējs bija /pers. B/.

Tādējādi atzinumā ir pareizi secināts, ka pieteicēja paskaidrojumi neatspēko aizdomas par pieteicēja ciešo saistību ar /pers. B/ un citiem administratoriem, kuri ir praktizējuši vienā adresē ar pieteicēju, iestājušies rindā un atteikušies no saviem maksātnespējas subjektiem vienlaikus ar pieteicēju. Tieši pretēji, apstāklis, ka /pers. AA/ ir sniegusi juridisko palīdzību un iesniegusi maksātnespējas pieteikumu pret SIA „Bona Fides" tieši tad, kas atbilstoši rindai potenciālais administrators būtu pieteicējs vai kāds ar viņu saistīts administrators, netieši apstiprina aizdomas par administratoru un citu saistīto personu saskaņotu rīcību, lai panāktu visticamāk klientam nepieciešamo rezultātu.

Ņemot vērā konstatēto un faktu, ka pieteicējs ir iestājies rindā 2008.gada 10.aprīlī ar dažu minūšu laika intervālu kopā ar /pers. B/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/, /pers. M/ un /pers. N/. Savukārt 2013.gada 8.februārī 11 administratori, tai skaitā pieteicējs, īsā laika intervālā ir atteikušies no piedāvātajiem administrējamajiem maksātnespējas uzņēmumiem (sabiedrībām), visticamāk liecina, ka pieteicējs ir veicis saskaņotas darbības ar citiem administratoriem, lai apietu administratoru iecelšanas nejaušības principu, kas liek apšaubīt administratora reputāciju. Minētie fakti norāda, ka pieteicējs, praktizēdams /adrese A/, ir cieši saistīts ar citiem šajā prakses vietā praktizējošiem administratoriem, tai skaitā arī ar /pers. B/.

Pieteicēja arguments, ka, tā kā iepriekšējam atteikuma iemeslam (mazs atalgojums) nebija nozīmes, jo spēkā esošais tiesiskais regulējums neparedzēja nekādus šķēršļus administratoriem atteikties no kāda maksātnespējas procesa (atteikuma formā nebija izvirzīta prasība vispār norādīt kādu konkrētu atteikšanās pamatojumu), tādēļ pieteicējs neuzskatīja par nepieciešamu īpaši skaidrot radušos interešu konfliktu, apgabaltiesa nepiešķir ticamību, jo konkrētajā lietā konstatētie fakti visticamāk liecina, ka pieteicējs ir veicis saskaņotas darbības kopā ar citiem administratoriem, lai apietu administratoru iecelšanas nejaušības principu.

Ņemot vērā, ka konkrētajā lietā tiek vērtēts, vai pamatoti pieteicējs ir atcelts no administratora amata, jo komisija ir atzinusi, ka administrators /pers. A/ neatbilst prasībai par nevainojamu reputāciju, nav nozīmes pieteicēja argumentam, ka par saskaņotu rīcību ar citiem administratoriem eksaminācijas komisijai bija jākonstatē, ka arī citiem administratoriem nav nevainojama reputācija.

[15] Papildus apgabaltiesa saistībā ar SIA „Winergy" lietu (saistībā ar šā spriedumu 6.6. un 6.7.punktu) norāda turpmāko.

Apgabaltiesa, pievienojoties pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, jau konstatēja, ka pieteicējs SIA „Ošmaļi" maksātnespējas procesā pārstāvēja lielāko atzīto kreditoru *Pro innovation OÜ* un ar izšķirošo balsu skaitu pieņēma vairākus lēmumus SIA „Ošmaļi" kreditoru sapulcēs. Viens no šādiem lēmumiem tika pieņemts 2013.gada 19.novembrī, kurā tika lemts jautājums par administratora atcelšanu, pieteicējs kā kreditora *Pro innovation OÜ* pārstāvis balsoja pret administratora atcelšanu. Savukārt 2014.gada 5.jūnija SIA „Ošmaļi" kreditoru sapulcē pieteicējs kā *Pro innovation OÜ* pārstāvis balsoja par administratora atcelšanu un nomaiņu ar administratori /pers. AC/. Kā izriet no lietas materiāliem, Maksātnespējas administrācija 2014.gada 7.maija lēmumā Nr.1-10/85 konstatējusi, ka /pers. C/ SIA „Ošmaļi" maksātnespējas procesā ir pieļāvusi vairākus būtiskus likuma pārkāpumus. No Tiesu informācijas sistēmā pieejamās informācijas konstatējams, ka, pamatojoties uz šo lēmumu, Maksātnespējas administrācija 2014.gada 16.maijā bija vērsusies Rīgas pilsētas Centra rajona tiesā (lietas Nr.C27145113) ar pieteikumu par /pers. C/ atcelšanu no administratora amata SIA „Ošmaļi" maksātnespējas procesā. Tā kā tiesa nebija vēl izskatījusi Maksātnespējas administrācijas pieteikumu, tad SIA „Ošmaļi" administratore ar tiesas lēmumu tika atcelta no amata, pamatojoties uz 2014.gada 5.jūnija SIA „Ošmaļi" kreditoru sapulces lēmumu, nevis par Maksātnespējas administrācijas konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem SIA „Ošmaļi" maksātnespējas procesā. Tāpat no lietas izriet, ja tiesa būtu atcēlusi administratori sakarā ar pārkāpumiem, tas būtu būtiski ietekmējis /pers. C/, kā administratores statusu, jo saskaņā ar tobrīd spēkā esošo Maksātnespējas likuma 17.panta otro daļu administratoram varēja izbeigt sertifikāta darbību, ja pēdējo divu administratora sertifikāta darbības gadu laikā tiesa par normatīvo aktu pārkāpumiem ir divas reizes atcēlusi administratoru no viņa pienākumu pildīšanas. Tādējādi visticamāk SIA „Ošmaļi" 2014.gada 5.jūnija kreditoru sapulces lēmums, kuru pieņēma arī pieteicējs kā lielākā kreditora *Pro innovation OÜ* pārstāvis, bija vērsts, lai pasargātu /pers. C/ no nelabvēlīgām sekām, kas turpmāk varētu ietekmēt administratores statusu saskaņā Maksātnespējas likuma 17.panta otro daļu.

Apgabaltiesa uzskata, ka tas, ka pieteicējs ir piedalījies SIA „Winergy" lietā kā zvērināts advokāts un pildījis klienta uzdevumu (tādā veidā izskaidrojot savu rīcību) nekādi neattaisno to, ka šīs darbības ir bijušas saistītas ar dažādām negodprātīgām manipulācijām, ko pieteicējs nevarēja neapzināties (piemēram, pieteicējs pārstāv parādnieku (SIA „Arsenal")

un vēlāk pārstāv it kā ar parādnieku nesaistītu kreditoru (*Pro innovation OÜ*), jo abiem subjektiem var būt savstapēji pretējas intereses; vienā maksātnespējas procesā dažādās lomās darbojas savstarpēji saistītas personas (SIA „Ošmaļi" maksātnespējas process) un ka kreditori atceļ no procesa administratoru, kuram pirms tam šie paši kreditori kreditoru sapulcē piešķīruši lielu atlīdzību).

[16] Pieteicējs uzskata, ka /pers. E/ nedrīkstēja piedalīties pieteicēja reputācijas izvērtēšanā, jo /pers. E/ ir sniedzis informāciju, ka 2013.-2014.gadā viņš SIA „Winergy" lietā bija iesaistīts konsultāciju sniegšanā AS „Norvik Banka", darba uzdevumi lielākoties ietvēruši SIA „Winergy" un ar to saistītu sabiedrību „Arsenal", „Ošmaļi" u.c. grāmatvedības dokumentu un finanšu datu izpēti, lai noskaidrotu šo sabiedrību veikto darījumu un transakciju ekonomisko pamatotību un atbilstību deklarētajām ziņām. Tātad SIA „Winergy" lietas ietvaros /pers. E/ un pieteicējs pārstāvēja subjektus, kam bija savstarpēji pretējas intereses. Turklāt 2019.gada 19.augusta tiesas sēdē eksaminācijas komisiju vienpersoniski pārstāvēja tieši /pers. E/. Fakts, ka /pers. E/ vienpersoniski sniedzis paskaidrojumus tiesai par atzinumā izdarītajiem secinājumiem, vēl vairāk pastiprina pieteicēja šaubas par viņa objektivitāti un neitralitāti.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 16.[1]panta pirmo daļu personas, kuras vēlas ieņemt administratora amatu, pārbauda eksaminācijas komisija, kuru ieceļ tieslietu ministrs. Eksaminācijas komisijas sastāvā ir pa vienam pārstāvim no Tieslietu ministrijas, Maksātnespējas administrācijas, augstskolu akadēmiskā personāla un biedrības „Latvijas Sertificēto maksātnespējas procesa administratoru asociācija". Eksaminācijas komisijā iekļauj arī Tieslietu padomes noteiktu rajona (pilsētas) tiesas tiesnesi un Maksātnespējas jautājumu konsultatīvās padomes deleģētu nevalstiskās organizācijas pārstāvi.

Tādējādi katra šajā likuma normā noteiktā institūcija izvirza personu, kura ir atbilstoša un kompetenta eksaminācijas komisijai noteikto pienākumu veikšanā. Savukārt, tieslietu ministrs pirms ieceļ eksaminācijas komisiju ar rīkojumu, izvērtē, vai izvirzītā persona var vai nevar pildīt eksaminācijas komisijas locekļa pienākumus. Turklāt tas, ka komisijā ietilpst savstarpēji neatkarīgas personas, kuras ir profesionāli saistītas ar maksānespējas jomu un kurām ir noteikta kompetence ar maksātnespēju saistītos jautājumos, nozīmē, ka komisijas locekļi, vērtējot administratora reputāciju, balstās uz savā profesionālajā darbībā iegūto pieredzi un novērojumiem. Šāds komisijas sastāvs apgabaltiesas ieskatā nodrošina ne tikai pēc iespējas objektīvāka lēmuma pieņemšanu, bet vienlaikus arī papildu pierādījumus reputācijas vērtējumam. Tāpat apgabaltiesa uzskata, ka eksaminācijas komisijas lēmums apliecina, ka attiecīgs viedoklis par personas reputāciju ir nevis vienai personai, kurai varētu pārmest subjektīvu attieksmi, bet gan vairākām savstarpēji nesaistītām personām, kuras pārstāv dažādas institūcijas.

Kā redzams no lietas materiāliem, lēmums par /pers. A/ reputāciju tika pieņemts 2018.gada 27.jūnijā un tas bija vienbalsīgs (*lietas 2.sējuma 80.-82.lapa*). Tāpat no lietas materiāliem izriet, ka komisijas rīcībā bija informācija, ka viens no komisijas locekļiem – /pers. E/ bija savas profesionālās darbības ietvaros sniedzis pakalpojumus saistībā ar SIA „Winergy" lietu, kas apgabaltiesas ieskatā nozīmē, ka komisija ir apsvērusi komisijas locekļa objektivitāti konkrētā jautājuma (lēmuma par pieteicēja reputāciju) pieņemšanā un nav konstatējusi objektivitātes apdraudējumu. Turklāt, ņemot vērā, ka komisija vienbalsīgi pieņēma lēmumu par administratora /pers. A/ neatbilstību prasībai par nevainojamu reputāciju, tad pat /pers. E/ atturēšanās no lēmuma pieņemšanas konkrētajā gadījumā neietekmētu komisijas lēmumu – administrators /pers. A/ neatbilst prasībai par nevainojamu reputāciju.

Ja pieteicēja pārstāvjiem bija šaubas par eksaminācijas komisijas pārstāvja /pers. E/ objektivitāti un neitralitāti Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 19.augusta tiesas sēdē, tad pieteicēja pārstāvji varēja izteikt noraidījumu komisijas pārstāvjiem attiecīgo lūgumu argumentējot. Apgabaltiesa nekonstatē, ka pieteicēja pārstāvji būti pieteikuši noraidījumu /pers. E/ pirmās instance tiesas sēdē.

[17] Apgabaltiesa ir izvērtējusi apelācijas sūdzībā norādītos un šā sprieduma 7.4.punktā atspoguļotos pieteicēja argumentus saistībā ar /pers. D/ maksātnespējas procesu un konstatē, ka pieteicējam ir atšķirīgs viedoklis par maksātnespējīgā parādnieka rīcību, ziedojot politiskajai partijai un biedrībām naudas līdzekļus ievērojamā apmērā, kas neatbilst parādnieka oficiālajiem ienākumiem, kā rezultātā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa 2018.gada 15.jūnija spriedumā secināja, ka parādnieks ir sniedzis apzināti nepatiesu informāciju par savu mantisko stāvokli, kas atbist Maksātnespējas likuma 153.panta 2.punktā (saistību dzēšanas procedūru nepiemēro vai to pārtrauc, ja parādnieks ir sniedzis apzināti nepatiesu informāciju par savu mantisko stāvokli un slēpis savus patiesos ienākumus) minētajam pamatam izbeigt maksātnespējas procesu, nedzēšot parādnieka saistības. Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs šajā sakarā tiesai ir arī sniedzis viedokli, ka parādnieks pilda saistību dzēšanas plānu, parādnieka veiktie ziedojumi neaizskar kreditora intereses un nav pamata izbeigt maksātnespējas procesu, dzēšot saistības (*lietas 1.sējuma 37.lapa*).

Apgabaltiesa piekrīt pieteicējam, ka Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa 2018.gada 15.jūnija spriedumā lietā Nr.C29726214 konstatēja /pers. D/, nevis pieteicēja prettiesisku rīcību. Tomēr apgabaltiesa uzskata, ka pieteicējs nevarēja neapzināties, ka parādnieka /pers. D/ veiktie ziedojumi un to apmēri liecina par to, ka parādnieks ir sniedzis apzināti nepatiesu informāciju par savu mantisko stāvokli. Savukārt tas nozīmē, ka pieteicējs ir bijis nepamatoti iecietīgs pret parādnieka prettiesisko rīcību un nav godprātīgi pildījis savus administratora pienākumus.

Tādēļ eksaminācijas komisijas secinājums, ka /pers. A/ rīcība /pers. D/ maksātnespējas procesā tikai papildus liecina, ka pieteicējam ir tendence būt iecietīgam pret dažāda veida negodprātīgu rīcību, ir pareizs.

Apgabaltiesa ņem vērā Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada 25.jūnijā un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2019.gada 19.jūlijā sniegto informāciju (skat. *šā sprieduma 6.8.punktu*), tomēr tā neietekmē iepriekš tiesas izdarītos secinājumus, ka pieteicējs ir bijis nepamatoti iecietīgs pret parādnieka prettiesisko rīcību un nav godprātīgi pildījis savus

administratora pienākumus.

[18] Izvērtējot pieteicēja un eksaminācijas komisijas argumentus kopsakarā ar atzinumiem par administratores /pers. F/ atbilstību prasībai par nevainojamu reputāciju, apgabaltiesa atzīst, ka administrotores /pers. F/ lietas faktiskie apstākļi atšķiras no pieteicēja lietas apstākļiem, tāpēc nav pamatots pieteicēja apgalvojums, ka ir pārkāpts vienlīdzības princips.

Vērtējot atzinumā par administratores /pers. F/ atbilstību prasībai par nevainojamu reputāciju norādīto un salīdzinot ar pieteicēja gadījumu, apgabaltiesa konstatē, ka /pers. F/ nav praktizējusi vienā adresē ar /pers. B/, vienīgā viņas saistība ar /pers. B/ bija advokāta pakalpojumu sniegšana atsevišķu maksātnespējas procesu ietvaros. Eksaminācijas komisija atšķirībā no pieteicēja lietas nav vērtējusi /pers. F/ kā advokātes profesionālo darbību kontekstā ar viņas kā administratores reputāciju, jo, kā izriet no komisijas paskaidrojuma, tās prakse šajā jautājumā ir mainījusies. Eksaminācijas komisija ir paskaidrojusi, ka pieteicēja kā zvērināta advokāta rīcību eksaminācijas komisija vērtēja tāpēc, ka nonāca pie secinājuma, ka administratora reputāciju ietekmē ne tikai rīcība administratora statusā, bet arī rīcība, veicot cita veida profesionālo darbību, kas ļauj spriest par personas atbilstību tādām prasībām kā godīgums, objektivitāte, lietpratība u.c. Apgabaltiesa piekrīt eksamenācijas komisijas viedoklim šajā jautājumā, jo uzskata, ka administratora reputāciju ietekmē ne tikai personas rīcība administratora statusā, bet arī cita veida personas profesionālā darbība, kas ļauj spriest par attiecīgās personas atbilstību profesionālās ētikas prasībām.

Pieteicējs uzskata, ka, vērtējot administratora reputāciju, jāievēro arī personas kā zvērināta advokāta reputācija, tādēļ kaut reizi jābūt vērtētai arī konkrētās personas kā zvērināta advokāta profesionālajai darbībai. Tā kā pieteicēja kā zvērināta advokāta profesionālo darbību Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas Ētikas komisija nav vērtējusi, par pieteicēja kā zvērināta advokāta darbību nav bijušas ierosinātas disciplinārlietas, tad pieteicējs uzskata, ka eksaminācijas komisijas rīcībā nevarēja būt objektīvi fakti, kas ļautu izdarīt secinājumus par pieteicēja reputāciju, balstoties uz citas profesionālās darbības izvērtējumu.

Apgabaltiesa, izvērtējot pieteicēja argumentu, uzskata, ka tam, ka pieteicēja kā zvērināta advokāta darbība nav vērtēta Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas ietvaros, konkrētajā gadījumā nav izšķirošanas nozīmes pieteicēja reputācijas novērtēšanā, jo, vērtējot ar pieteicēja rīcību saistītos faktus kopsakarā ar dienesta un eksaminācijas komisijas paskaidrojumiem, pieteicēja pieteikumā un apelācijas sūdzībā norādītajiem faktiskajiem apstākļiem un pieteicēja pārstāvju paskaidrojumiem pirmās instances tiesas sēdē, apgabaltiesa lietā konstatēja apstākļus, kas ļauj apšaubīt pieteicēja objektivitāti, neitralitāti un godprātību, kas nozīmē pieteicēja neatbilstību prasībai par nevainojamu reputāciju.

Savukārt, vērtējot atzinumā par administratores /pers. G/ atbilstību prasībai par nevainojamu reputāciju norādīto un salīdzinot ar pieteicēja gadījumu, apgabaltiesa konstatē, ka administratore /pers. F/ praktizē ar /pers. B/ vienā adresē, kā arī vadījusi ar /pers. B/ saistītu uzņēmumu. No atzinuma un eksamenācijas komisijas paskaidrojumiem izriet, ka tās rīcībā nav bijuši fakti, kas liecinātu par kādām pirmšķietami prettiesiskām vai ētiski apšaubāmām darbībām, kas ar šīs sabiedrības starpniecību ir veiktas laikā, kad /pers. F/ ir bijusi tās vadītāja.

Atšķirībā no pieteicēja lietas apgabaltiesa nekonstatē, ka eksaminācijas komisijas rīcībā ir bijušas ziņas par /pers. G/ dalību manipulācijās ar administratoru rindu.

Tālāk apgabaltiesa konstatē, ka /pers. F/, tāpat kā pieteicējs bija iesaistīta SIA „Winergy" lietā. No atzinuma izriet, ka /pers. F/, būdama SIA „Winergy" administratore, ir devusi pozitīvu atzinumu par SIA „Winergy" tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, kuru Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa ar 2013.gada 23.septembra nolēmumu noraidīja, konstatējot, ka pastāv šaubas par atsevišķu prasījumu īstumu.

No atzinuma izriet, ka Maksātnespējas administrācija šai sakarā 2013.gada 2.decembrī pieņēma lēmumu Nr.1-10/248, ar kuru atzina, ka administratore pieļāvusi Maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas noteikumu pārkāpumu, ļaunprātīgi izmantojot savas pilnvaras. Konstatēts, ka administratore, sastādot atzinumu par SIA „Winergy" tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, nav ņēmusi vērā apstākļus, kas norāda uz iespējamu negodprātīgu iesaistīto personu rīcību, un, iespējams, fiktīviem darījumiem. Konkrētajā gadījumā, sniedzot atzinumu par SIA „Winergy" tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, netika izvērtēti visi lietas aptākļi, un, konstatējot pazīmes, kas varētu norādīt uz to, ka tiesiskās aizsardzības process varētu būt izmantots ļaunprātīgi, /pers. F/ nevērsa uz to tiesas uzmanību sniegtajā atzinumā par SIA „Winergy" tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu. Lēmumā konstatēts, ka /pers. F/ rīcība, atstājot bez ievērības apstākļus, kas liecina par negodprātību SIA „Winergy" un saistīto personu darbību, ir vērsta uz pretlikumīgu tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu. Administratore 2013.gada 2.decembra lēmumu Nr.1-10/248 pārsūdzēja. Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa 2014.gada 24.janvārī atzina iepriekš minēto lēmumu par tiesisku un secināja, ka administratore nav ņēmusi vērā aptākļus, kas jau pirmšķietami liecināja par, iespējams, fiktīvu darījumu. Tiesa atzina, ka administratoram, gatavojot atzinumu par tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, ir jāapzina un jāvērtē ne tikai parādnieka norādītās saistības, bet arī objektīvi jānovērtē tā nodrošinājums. Konkrētajā gadījumā administratore atstājusi bez ievērības apstākli, ka prasījuma tiesības 24 miljonu *euro* apmērā ir nodrošinātas ar diviem mehāniskiem transporta līdzekļiem. Tiesas ieskatā iepriekš minētais apstāklis var liecināt, ka darījums, iespējams, ir fiktīvs. /pers. F/ ir sniegusi paskaidrojumu eksaminācijas komisijai, norādot, ka lūgusi arī neatkarīgu revidentu sniegt ziņojumu par SIA „Winergy" tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, tajā skaitā plānā ietvertajām saistībām 24 miljonu *euro* apmērā, norādot, ka revidenta atzinuma 5.punktā teikts, ka visi sabiedrības kreditori atspoguļoti grāmatvedības reģistros, ievērojot likuma „Par grāmatvedību" prasības, kā arī tie pilnā apmērā ietverti tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā. Administratore arī paskaidroja, ka 24 miljonu *euro* prasījumu tiesības bija nodrošinātas arī ar trešo personu izsniegtajiem galvojumiem un ar ķīlas tiesībām uz SIA „Winergy" piederošām būvēm.

Tāpat ir konstatējams, ka /pers. G/ laulātais /pers. AD/ bija cieši saistīts ar SIA „Peltes īpašumi" maksātnespējas procesu, kurš ieguva plašu rezonansi par maksātespējas procesa negodprātīgu izmantošanu.

Eksaminācijas komisija apgabaltiesai ir paskaidrojusi, ka minētie apstākļi vairākiem komisijas locekļiem lika apšaubīt administratores reputāciju, tomēr vairākums neuzskatīja uzraudzības iestādes un tiesas konstatēto saistībā ar pozitīva atzinuma sniegšanu par SIA „Winergy" tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu par pamatu reputācijas atzīšanai par neatbilstošu. Tāpat eksaminācijas komisija nesaskatīja reputācijas apdraudējumu viņas laulātā darbības dēļ SIA „Peltes īpašumi" maksātnespējas procesa lietā.

Apgabaltiesa uzskata, ka konstatētie apstākļi SIA „Winergy" lietā ir pietiekami, lai apšaubītu administratores /pers. G/ godaprātu un atbilstību prasībai par nevainojamu reputāciju. Tas, ka komisija atzinusi, ka administratore /pers. F/ atbilst prasībai par nevainojamu reputāciju, nenozīmē, ka pārsūdzētais lēmums, ir nepareizs, jo atzinumā par pieteicēja atbilstību prasībai par nevainojamu reputāciju minētie apstākļi to savstarpējā kopsakarā rada pamatotas šaubas par pieteicēja reputāciju.

Apgabaltiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā tiesiskuma princips prevalē pār vienlīdzības principu, tādēļ nav pamata atzīt, ka ir pārkāpts vienlīdzības princips. Apstāklis, ka eksaminācijas komisija /pers. G/ rīcību, iespējams, novērtēja neatbilstoši nevainojamas reputācijas kritērijiem, pats par sevi nepadara pieteicēju par administratoru ar nevainojamu reputāciju, ņemot vērā iepriekš izklāstītos apstākļus, kas raksturo pieteicēja rīcību un tās ietekmi uz reputāciju.

[19] Pieteicēja ieskatā pārsūdzētais lēmums rada pieteicēja tiesību saglabāt esošo nodarbošanos un tiesību uz īpašumu aizskārumu.

Attiecībā uz pieteicējas argumentu par aizskartajām pamattiesībām – tiesībām uz darbu, norādāms, ka Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 106.pants negarantē personai tiesības ieņemt konkrētu personas izvēlētu amatu un neuzliek valstij pienākumu nodrošināt ikvienai personai darbu, tostarp atbilstoši personas izvēlei.

Satversmes 106.panta pirmajā teikumā nostiprinātās pamattiesības aizsargā personu pret visām valsts darbībām, kas ierobežo personas brīvību izvēlēties nodarbošanos. Tomēr šī norma neliedz valstij noteikt prasības, kas personai jāizpilda, lai tā konkrētu nodarbošanos varētu īstenot (*Satversmes tiesas 2003.gada 23.aprīļa sprieduma lietā Nr.2002-20-0103 secinājumu daļas 3.punkts un 2015.gada 21.decembra sprieduma lietā Nr.2015-03-01 14.2.punkts*).

Likumdevējam ir rīcības brīvība izvirzīt prasības attiecībā uz konkrētu profesionālo darbību, ciktāl tas nepieciešams sabiedrības interesēs (*Satversmes tiesas 2017.gada 24.novembra sprieduma lietā Nr. 2017-07-01 13.1.punkts*).

Tā kā Satversmes 106.pants negarantē personai tiesības ieņemt konkrētu personas izvēlētu amatu un neuzliek valstij pienākumu nodrošināt ikvienai personai darbu, tostarp atbilstoši personas izvēlei, nav konstatējams arī tiesību uz īpašumu (maksātnespējas administratota amata atlīdzība) aizskārums.

[20] Ņemot vērā norādīto, apgaabltiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir tiesisks.

[21] Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir pareizs.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Maksātnespējas kontroles dienesta 2018.gada 25.oktobra lēmuma Nr.1-11/2018/367 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente S.Kanenberga

Tiesneses D.Makarova

I.Meldere